

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת אמור

כולו לה' וכולו לכם

חכמי ישראל נחלקו איך ראוי לחגוג את החגים:

רבי אליעזר אומר: אין לו לאדם ביום טוב אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה. רבי יהושע אומר: חלקהו – חציו לה' וחציו לכם. אמר רבי יוחנן: ושניהם מקרא אחד דרשו. כתוב אחד אומר "עצרת לה' א-להיך", וכתוב אחד אומר "עצרת תהיה לכם", הא כיצד? רבי אליעזר סבר: או כולו לה' או כולו לכם, ורבי יהושע סבר: חלקהו – חציו לה' וחציו לכם (פסחים סח, ב).

לפי רבי אליעזר יש שתי הנהגות אפשריות ביום טוב:

- **כולו לה'** – להרבות בתפילות ובלימוד תורה, ואת הסעודות לסעוד כבימי החול;
- **כולו לכם** – ללמוד כרגיל ולהתפלל תפילות קצרות כבשאר ימות השבוע, ואת רוב הזמן להקדיש לאכילה ושתייה, בעונג המזכיר לנו שיצאנו מעבדות לחירות – שהרי במצרים לא יכולנו ליהנות ועתה אנו בני חורין.

רבי יהושע חולק על רבי אליעזר וטוען שצריך לחלק את היום: את חלקו להקדיש לה' בתפילה ובלימוד תורה מעבר לנהוג בימות השבוע, ובחלקו השני להתענג יותר מבימות החול.

מחלוקתם של רבי אליעזר ורבי יהושע נסובה על כל החגים, פרט לחג אחד היוצא מן הכלל – חג השבועות. בחג השבועות ברור לכול שהאפשרות של **כולו לה'** אינה קיימת, וגם רבי אליעזר מודה שצריך לחלקו כדברי רבי יהושע – חציו לה' וחציו לכם:

אמר רבי אלעזר: הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם. מאי טעמא? יום שניתנה בו תורה הוא (פסחים סח, ב).

טעמו של רבי אלעזר מפתיע: דווקא בחג מתן תורה, היום שבו התקדשנו בקבלת התורה – דווקא בו אין לוותר בשום אופן על העונג!?

אכן, פרשתנו מלמדת שחג מתן תורה מחייב שמחה מיוחדת, המתבטאת בקורבנותיו החורגים מקורבנות שאר המועדים: נוסף על קורבנות העולה והחטאת המוקרבים בכל חג, בחג השבועות מקריבים גם קורבן שלמים, ועימו קורבן מנחה העשוי חמץ – בניגוד לשאר הקורבנות שאסור לערב בהם חמץ:

ממִּשְׁבֵּתֵיכֶם תָּבִיאוּ לָחֶם תְּנוּפָה שְׁתֵּי עֶשְׂרִים סֶלֶת תִּהְיֶינָה חֲמֵץ תִּאֲפִינָה בַּכּוֹרִים לַה'. וְהִקְרַבְתֶּם עַל הַלֶּחֶם שִׁבְעַת קִבְשִׁים תְּמִימִם בְּנֵי שָׁנָה וּפֶרֶן בֶּן בָּקָר אֶחָד וְאֵילִם שְׁנַיִם יִהְיוּ עֲלֶיהָ לַה' וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַה'. וְעֲשִׂיתֶם שְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחֹטֶאת וּשְׁנֵי קִבְשִׁים בְּנֵי שָׁנָה לְזֶבַח שְׁלָמִים (ויקרא כג, יז-יט).

קורבנות העולה מסמלים את קבלת העול, החטאת מסמלת כניעה, ואילו השלמים – שקדושתם פחותה מקדושת העולה והחטאת – מסמלים את הקרבה בין ה' לאדם, את השמחה הגדולה להיות יהודי. גם החמץ המוקרב בשבועות מבטא את השפע – לעומת המצה המובאת בשאר החגים ומזכירה את ההסתפקות במועט. קורבנות החג ממחישים שהיום שניתנה בו תורה הוא לפני הכול יום שמח, כי התורה מאפשרת לנו לחיות באיזון בין הצרכים הרוחניים והצרכים האנושיים – איזון המביא לנחת ולשמחה.

רבי אליעזר סובר שאנשים שהקדושה קשה להם יכולים להימנע גם בחגים מעודף של תורה, ואנשים שמחפשים משמעות וקדושה יקדישו את החגים ללימוד ולתפילה. אולם חשוב לדעת שהאידיאל הוא

כדברי רבי יהושע – חציו לה' וחציו לכם, ומשום כך גם רבי אליעזר מודה שביום שניתנה בו תורה חייבים לאזן בין השניים.

כאשר מבינים שזהו רצון התורה מגלים שאין כל סתירה בין החצי המוקדש לה' לחצי המוקדש לאדם. תורת ה' ממלאת את האדם שמחה, ומי שחי את חייו בשמחה על פי ערכי התורה מבטא בעת ובעונה אחת חיים של "כולו לה' וכולו לכם".